

Beslutning: Ny visitations- og økonomimodel på specialundervisningsområdet

Sagsnr. i ESDH: 23/10360

Beslutningskompetence: Børn og Skole

Beslutningstema

Børn og Skole bedes tage stilling til en ny visitations- og økonomimodel på specialundervisningsområdet, hvor visitationskompetencen og dele af økonomien til segregeret specialundervisning (gruppeordninger, specialskoler og skole/dagbehandling) uddelegeres til skolelederen i det distrikt, hvor barnet bor.

Sagsfremstilling

På Børn og Skoles møde d. 10. maj 2022 godkendte udvalget en handleplan for udvikling af specialtilbudsområdet.

Et element i handleplanen er en justering af skolernes ressourcefordelingsmodel, så den i højere grad understøtter mere fleksible løsninger, og derudover skal det undersøges, om visitationskæden kan justeres med henblik på at styrke handlemuligheder i almenskolen.

Dette oplæg skal ses i lyset af handleplanen for specialtilbudsområdet, og forvaltningen foreslår, at de beskrevne ændringer indføres fra og med budgetåret 2024.

Behovet for en justering af visitations- og økonomimodellen understreges af, at antallet af børn i segregerede specialtilbud (gruppeordninger, specialskoler og skole/dagbehandling) over de sidste 5 år er steget med ca. 20 %.

Denne tendens er ikke unik for Furesø Kommune, men udviklingen betyder, at der løbende flyttes midler fra almenområdet til specialområdet (jf. handleplanen for budgetoverholdelse i 2023). Hvis denne udvikling fortsætter, vil det reducere almenrådets mulighed for at tage hånd om alle børn, og der er dermed en risiko for, at antallet af børn, der visiteres til segregeret specialundervisning, vil stige yderligere.

For at opfylde Furesø Kommunes 2030-mål om færre børn, der oplever negativ social arv, samt målsætningerne om trivsel og læring for alle i gode lokale tilbud kræver det, at skolerne har økonomi til at lave alternative løsninger - f.eks. med inspiration fra Egeskolens arbejde med små og store hold.

Den aktuelle praksis for visitation til segregeret specialundervisning er, at skolerne indstiller til et centralt visitationsudvalg, som tager den endelige beslutning og betaler for tilbuddet fra en central konto. Hvis der samlet set er visiteret flere børn, end der er økonomi til, så vil det - for at sikre budgetoverholdelse - være nødvendigt at justere på den ramme, der udlægges til skolernes almenundervisning.

Med inspiration fra Allerød Kommune (og fra en lang række andre kommuner) foreslår forvaltningen at udlægge en væsentlig del af økonomien til segregeret specialundervisning til skolerne, samtidig med at visitationskompetencen i forhold til skoledistriktets børn uddelegeres til distriktsskolelederen. Dermed lægges ansvaret for økonomi og visitation der, hvor der også er mulighed for at etablere alternative løsninger.

Opgaven med at finde specialtilbud til de enkelte elever og sikre den samlede kapacitet på specialundervisningsområdet vil fortsat ligge centralt i forvaltningen. Derudover vil det fortsat være forvaltningen, som skriver afgørelsesbreve, klagevejledning mv., så der er en ensartethed omkring dette på tværs af skolerne.

På den korte bane vil det ikke nødvendigvis give flere penge at arbejde med på skolerne, men på sigt vil det være muligt at omlægge en del af den segregerede specialundervisning til lokale ordninger som f.eks. at arbejde med store og små hold.

Den foreslåede ændring af visitations- og budgetmodellen skal dermed ses som et led i den overordnede udvikling af folkeskolen. Målsætningen er at gøre den lokale folkeskole relevant for flere elever samtidig med, at der tages hensyn til elevernes særlige behov for at være i mindre grupper i hele eller dele af skoledagen (undervisning + fritid).

En mærkbar ændring ved den nye model vil være, at det fremover er skolelederen på barnets distriktsskole, der visiterer de kommende skolebørn til segregerede specialtilbud. I den nuværende ordning sker dette centralt, og dermed har ca. halvdelen af de børn, der går i et segregeret specialtilbud, ikke været vurderet i en sammenhæng, hvor der er mulighed for at etablere alternative løsninger i eller tæt på almenområdet.

I bilag vedhæftet denne sag beskrives modellen yderligere.

Modellen har over et skoleår været drøftet i en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra skoleledelserne, økonomiafdeling og Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning (PPR), og den samlede skoleledergruppe har ligeledes vurderet muligheder og udfordringer i modellen.

I bilaget er kort opridset nogle af de opmærksomhedspunkter, som arbejdet med modellen har afdækket.

Økonomiske konsekvenser

Udgangspunktet for ændringen af visitations- og økonomimodellen er, at det skal ske inden for den eksisterende økonomiske ramme til skoleområdet.

Der forestår dog et arbejde frem mod fordelingen af 2024-budgettet med at lave en retfærdig model, som understøtter budgetoverholdelse både på de enkelte skoler og for det samlede skolevæsen. Der skal være opmærksomhed på de forskelle, der er de enkelte distrikter imellem, og disse forskelle skal afspejle sig i modellen.

I den nuværende ressourcefordelingsmodel er det meningen, at skolerne skal betale 100.000 kr. det første år for hver elev, der visiteres fra almenområdet til segregeret specialundervisning. I praksis har det vist sig nødvendigt at begrænse denne betaling til max. 3 elever pr. skole (dvs. 300.000 kr. om året), da det ellers ville påvirke visse skolers økonomi for meget.

I den nye model udlægges en væsentlig del af budgettet til skolerne (ca. 250.000 kr. pr. barn i segregeret specialundervisning), og skolerne skal derefter betale et tilsvarende beløb pr. barn fra skoledistriktet, som er indskrevet i et segregeret specialtilbud.

Der vil være en central konto, som betaler den del af udgiften, som overstiger 250.000 kr.

Om det lige skal være 250.000 kr. skal afklares nærmere, men udgangspunktet for fastsættelsen af beløbet er, at en plads i en gruppeordning på en af kommunens skoler (inkl. fritidsdelen) koster ca. 250.000 kr.

Det vil tage flere år at finde den rette model til at fastsætte skolernes budgetter efter objektive kriterier, og derfor vil budgettet for 2024 primært blive fordelt på baggrund af subjektive kriterier - primært antallet af elever fra skoledistriktet i segregeret specialundervisning pr. 5. september 2023.

Hvis antallet af børn i segregerede specialtilbud er uændret i et skoledistrikt før og efter indførelsen af den nye model, så vil skolens samlede økonomi til almenområdet ligeledes være uændret.

Hvis det lykkes at lave alternative løsninger for nogle af de elever, som ellers skulle have været i et segregeret specialtilbud, så vil der være mulighed for at overføre et beløb til almenområdet, som kan anvendes til disse nye løsninger.

Modellen er nødt til at tage højde for, at det modsatte også kan ske - altså at antallet af elever i segregeret specialundervisning stiger. Derfor vil det fortsat være nødvendigt at have et overblik over den samlede visitation, inden der meldes budgetter ud til skolernes drift af almen- og specialklasser. Det skal ligeledes tages stilling til, hvordan helt uforudsete hændelser håndteres - f.eks. tilflytning af en familie med 3 børn, som alle har et specialpædagogisk behov.

Det vil være sådan, at distriktsskolen kommer til at betale for alle de elever i skoledistriktet, som er indskrevet i et segregeret specialtilbud - også for de elever, der aldrig har været indskrevet på distriktsskolen. Dette for at sikre en entydig placering af betalingsforpligtelsen.

I det omfang en skoleleder ønsker at indstille en elev fra et andet skoledistrikt til et segregeret specialtilbud, så er det skolelederen på elevens distriktsskole, der skal tages stilling til indstillingen og betale for specialtilbuddet.

Sammenhæng med 2030-mål og succeskriterier

Ændringen af visitations- og økonomimodellen understøtter det løbende arbejde hen mod opfyldelse af 2030-mål nr. 2 "Mindre ulighed - alle skal med" (herunder succeskriterie 2.1 "Færre børn oplever negativ social arv") og mål nr. 3 "God velfærd for børn, udsatte og ældre" (herunder succeskriterie 3.2 "Trivsel og Læring").

Borgerinddragelse

Ingen bemærkninger.

Lovgrundlag

Folkeskoleloven.

Det videre forløb

Arbejdsgruppen vil fortsætte arbejdet resten af 2023, hvorved det sikres, at skolernes synspunkter inddrages i arbejdet med modellen. Modellen vil derefter gælde fra og med budgetåret 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Børn og Skole;

Børn og Skole 05-09-2023

1. godkender, at visitationskompetencen til segregeret specialundervisning fra og med skoleåret 2024/25 uddelegeres til skolelederen på et givent barns distriktsskole.
2. godkender at en del af økonomien til segregeret specialundervisning udlægges til skolerne fra og med budgetåret 2024 efter en retfærdig model, som tager hensyn til forskellene imellem de enkelte distrikter, og at skolerne efterfølgende betaler en grundtakst pr. elev fra distriktet, som er indskrevet i et segregeret specialtilbud.

Beslutning i Børn og Skole den 05-09-2023

Udsat.

Udvalget ønsker en bredere inddragelse forud for beslutningen.

Bilag:

1 - 3158997 Åben Ny økonomi- og visitationsmodel - bilag til BS 05.09.2023 (93493/23) (H)